

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2021-09-28
Besvaras senast
2021-10-06 kl. 12.00

Till utrikesminister Ann Linde (S)

2021/22:53 UD:s evakuering av icke-svenska medborgare från Afghanistan

I onsdags rapporterade Sveriges Radios *Ekot* att UD har beslutat att inleda fas 2 i evakueringen av människor från Afghanistan efter att den akuta evakueringen nu har avslutats. Trots att UD sedan 15 år tillbaka avråder från att resa till Afghanistan har åtskilliga personer med uppehållstillstånd i Sverige ändå gjort detta. Redan i slutet av denna vecka avser UD att via grannländer och via kontakter med flygbolag ordna hemresor för svenska medborgare som är kvar i Afghanistan. Men beslutet innebär även att Sverige ska hämta hem icke-svenska medborgare som har uppehållstillstånd i Sverige.

Ekot rapporterade att ”flera afghaner med svenskt medborgarskap och personer med uppehållstillstånd fortfarande är kvar i landet”.

På regeringens hemsida går att läsa följande: ”Mot bakgrund av säkerhetsläget i landet avråder Utrikesdepartementet sedan den 10 februari 2006 från alla resor till Afghanistan. Till följd av ytterligare försämringar i säkerhetsläget uppmanar Utrikesdepartementet från och med den 5 augusti 2021 alla svenskar som befinner sig i Afghanistan att lämna landet.”

Tidningen *Bulletin* kontaktade UD för att få reda på motivet till att hämta hem icke-svenska medborgare som har rest till Afghanistan och vem som ska betala resorna.

Först bad *Bulletin* om en intervju med ansvarig person på UD. Men det var inte möjligt, enligt presstjänsten. I stället bad presstjänsten att få frågorna och återkom cirka sex timmar senare med svar. Vem som författade svaren framgår inte – det tycks vara en anonym röst från UD.

Enligt *Bulletin* skriver man i svaret: ”Enligt det konsulära regelverket omfattar UD:s konsulära uppdrag svenska medborgare och personer med permanent uppehållstillstånd som är bosatta i Sverige. Om det finns särskilda skäl kan även svenska medborgare som inte är bosatta i Sverige och annan i Sverige bosatt utlänning omfattas.”

Bulletin har begärt att få ta del av det ”konsulära regelverket” som UD hänvisar till men har ännu inte fått svar.

På frågan om varför UD ska ombesörja hemtransport av icke-svenska

medborgare, trots den starka avrådan som har funnits mot att resa till Afghanistan sedan 2006, svarar UD:s presstjänst Bulletin följande:

”UD:s konsulära uppdrag gäller oavsett om det finns en avrådan. Om det finns en avrådan är dock UD:s möjlighet att bistå svenskar begränsad.”

Bulletin har bett om ett förtydligande då det finns en avrådan från resor till Afghanistan. På en fråga om vem som ska bekosta resorna svarar UD: ”Enligt det konsulära regelverket är grundregeln att assisterad utresa sker till självkostnadspris. Resenären får räkna med att stå för en kostnad i samma storleksordning som kommersiella alternativ eller högre. Vi följer ett tydligt regelverk som gäller även i detta fall. Enligt lagen om konsulärt ekonomiskt bistånd är den som har fått konsulärt bistånd återbetalningsskyldig. Hur återbetalning hanteras och vilka bedömningar som ligger till grund regleras också i lagen. Förfarandet sköts genom förenklad delgivning. Ett beslut om återkrav kan överklagas till förvaltningsrätten. Ett återkrav som inte betalas tillbaka inom utsatt tid överlämnas till Kronofogdemyndigheten.”

Bulletin har bett att få förtydligt om återbetalningskravet gäller alla kostnader förknippade med aktionen eller bara själva flygresan.

UD skriver, enligt Bulletin, slutligen i sitt mejl till tidningen att det fortfarande finns cirka 300 svenskar i Afghanistan.

Bulletin skriver: ”UD avslutar med att inskräpa sin avrådan att resa till landet: ”Vi vill också betona det som alla som följer media kan konstatera: läget i Afghanistan är fortsatt mycket osäkert och oförutsägbart, och att resa ut från landet i nuläget är mycket svårt.”

UD:s agerande och svar ger upphov till många frågor. Vad innebär till exempel det ”konsulära regelverket”, som UD inte lyckats tillhandahålla Bulletin, och vem har beslutat om detta regelverk? Vilka är skälen till att icke-svenskar med permanenta uppehållstillstånd anses omfattas av det konsulära uppdraget?

Vi har sett åtskilliga exempel på människor som påstår sig ha flytt från ett land och därmed fått uppehållstillstånd i Sverige, för att efter att uppehållstillståndet utfärdats ha åkt hem till det land man påstår sig ha flytt ifrån. I till exempel Danmark har man vidtagit åtgärder och granskat alla sådana fall för att sedan eventuellt dra in uppehållstillstånd, medan man i Sverige till synes inte brytt sig

nämnvärt om sådana åtgärder. Konflikten 2006 mellan Israel och Libanon var ett typexempel på detta när Sverige hämtade hem människor som befann sig i Libanon utan att någon granskning gjordes över av vilka skäl de befann sig där och av vilka skäl de tidigare angivit för att ha fått uppehållstillstånd i Sverige.

Av denna anledning vill jag fråga utrikesminister Ann Linde:

Kan ministern redogöra för det ”konsulära regelverket” och vilka skälen är till att icke-svenska medborgare med permanenta uppehållstillstånd anses omfattas av detta regelverk trots UD:s avrådan sedan 2006 från att åka till Afghanistan, och vilka initiativ är ministern beredd att ta med anledning av det som har framförts?

.....

Björn Söder (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck